

Witamy w Szkole Biblijnej „BEREA”

BEREA

Chrześcijański Ośrodek Edukacyjny

Studium Retoryki Biblijnej

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.*

Prz 25,2

W poszukiwaniu wciąż lepszych odpowiedzi

– rozważania nad fragmentami Pisma
z perspektywy retoryki biblijnej.

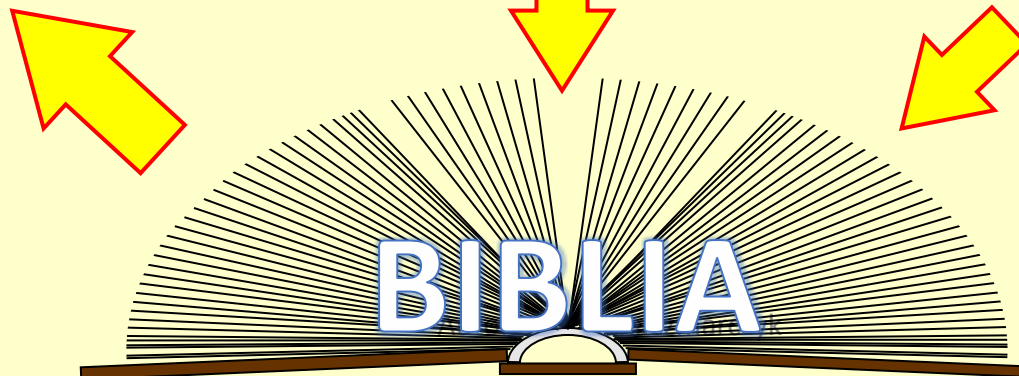
Spotkanie III

Hebrajska retoryka biblijna

Określenie dla zjawiska tendencji autorów Biblii do komponowania swoich wypowiedzi w układy paralelne, koncentryczne i równoległe

Sposób podejścia do tekstów biblijnych
(wstępny zbiór oczekiwań co do tekstu)

Narzędzie egzegetyczne i interpretacyjne tekstów Biblii
(PS-T)
(zbiór założeń, oczekiwań, rozpoznanych reguł oraz procedury badania tekstu)

Struktura koncentryczna	Struktura równoległa	Struktura równoległa rozdzielona warstwy
<p>A</p> <p> B</p> <p> C</p> <p> B1</p> <p>A1</p> <p> lub</p> <p> A</p> <p> B</p> <p> C</p> <p> C1</p> <p> B1</p> <p>A1</p>	<p>A1</p> <p> B1</p> <p> C1</p> <p>A2</p> <p> B2</p> <p> C2</p>	<p>X</p> <p>A1</p> <p> B1</p> <p> C1</p> <p>fragment rozdzielający o dowolnej własnej strukturze wewnętrznej</p> <p>A2</p> <p> B2</p> <p> C2</p> <p>X</p>

SEKCJA G [9,1-10,20]

FRAGMENT A [9,1-6] Misja dwunastu apostołów; wskazówki misyjne: skromność i odpowiedzialność

FRAGMENT B [9,7-9] Zainteresowanie Heroda Jezusem (pytanie: Kim jest Ten?)

FRAGMENT C [9,10-17] Rozmnożenie chleba; znak dla uczniów – dar dla ludu

FRAGMENT D [9,18-36] Wezwanie do uczniostwa w kontekście pogłębionej świadomości tożsamości Jezusa jako Syna Bożego oraz Jego uniżenia i poświęcenia

FRAGMENT C1 [9,37-43a] Jezus gani pokolenie (czy również uczniów?)

FRAGMENT B1 [9,43b-45] Jezusa zapowiada uczniom wydanie Go w „ręce ludzi”

FRAGMENT A1 [9,46-10,20] Drugie rozesłanie misyjne uczniów; pilność misji; szereg pouczeń misyjnych

FRAGMENT D

ELEMENT A [9,18-20]

ELEMENT B [9,22]

ELEMENT C [9,23-27]

ELEMENT B1 [9,28-32]

ELEMENT A1 [9,33-36]

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.*

Prz 25,2

Łk 10,21-11,13

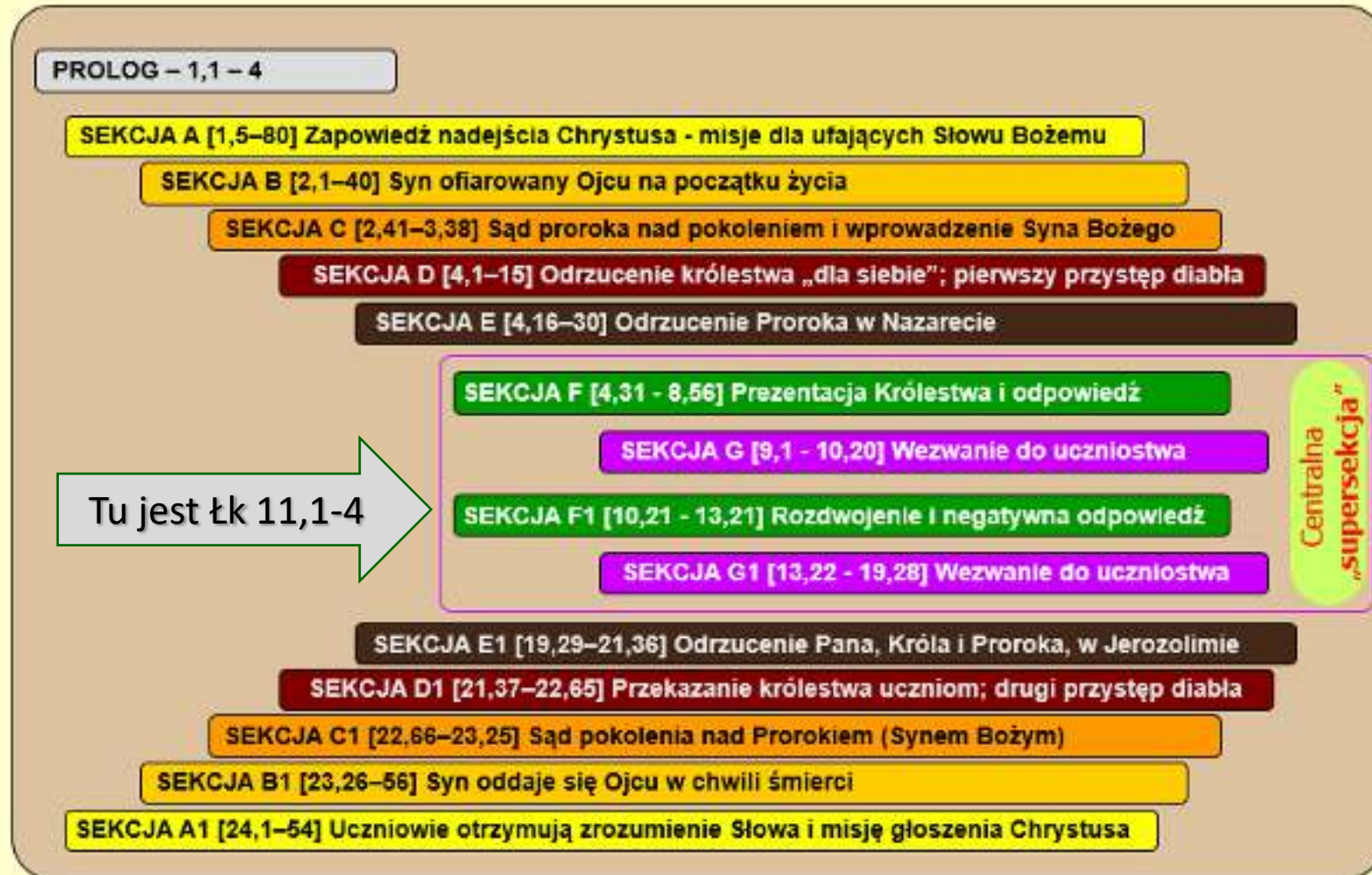
Modlitwa Pańska

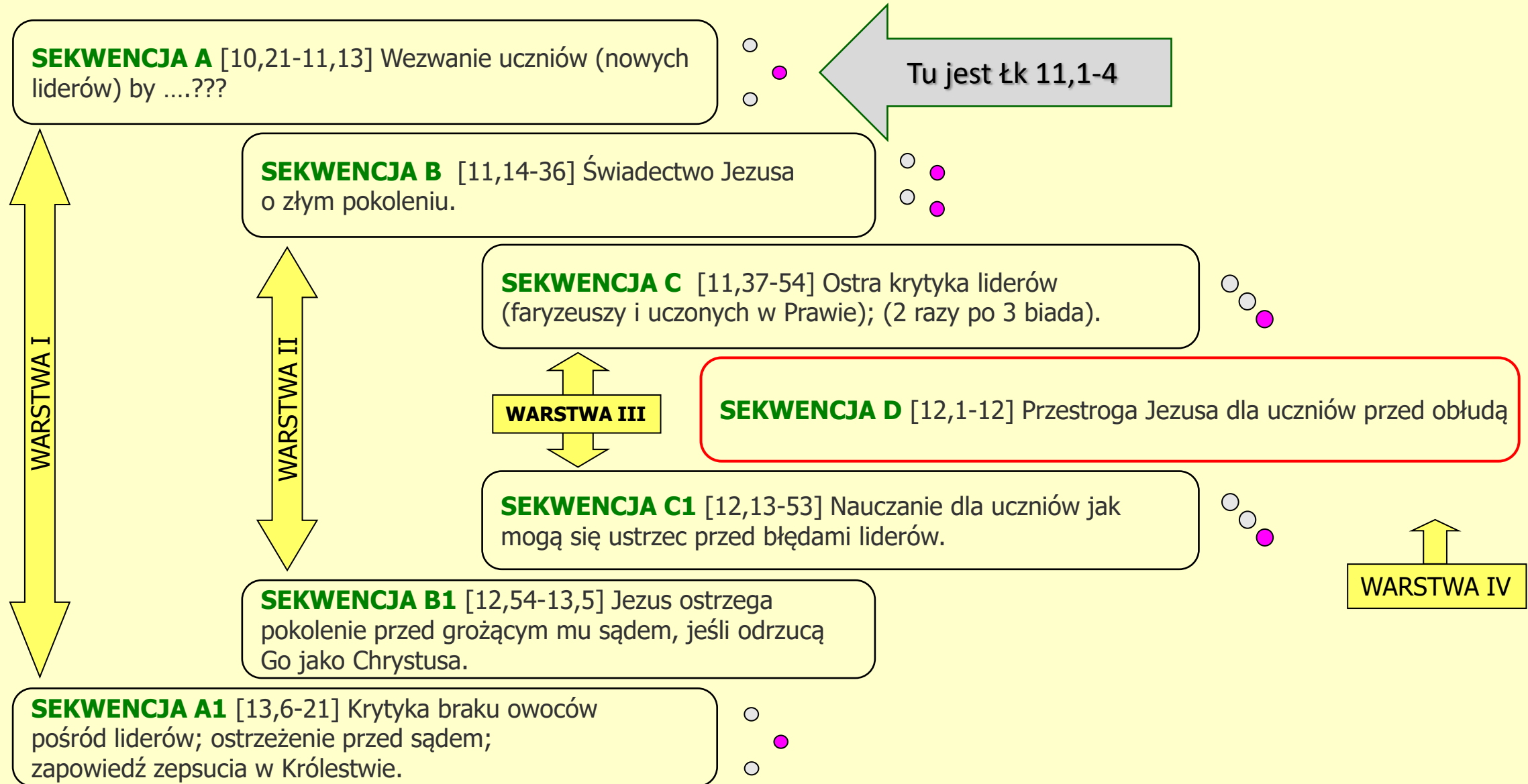
Podstawowe powody trudności:

- ponieważ świadectwa zachowały różne wersje tej modlitwy;
- ponieważ zawiera myśli wyrażone bardzo zwięźle (trwa dyskusja nad ich konkretnym znaczeniem);
- ponieważ niektóre wyrażenia wydają się trudne do przyjęcia;
- trudności w interpretacji może powodować również fakt, że przeważnie traktuje się tekst modlitwy jako autonomiczny, bez głębszego związku z szerszym kontekstem (Modlitwa Pańska szybko stała się tekstem liturgicznym).

Głębsze odkrycie sensu tekstu modlitwy z Łk 11,1-4 jest możliwe:

- jeśli dostrzeżemy udział kontekstu i wykorzystamy go w większym stopniu;
- jeśli uważniej rozważymy kompozycję i grę myśli w samym tekście modlitwy;
- jeśli rozważymy jakie znaczenia trudnych miejsc i określeń w treści modlitwy najlepiej współgrają z rozpoznanym kontekstem i treścią jego przesłania.

[Łk 10] (21) W owej godzinie rozradował się w Duchu Świętym i rzekł: Wysławiam cię, Ojcze, Panie nieba i ziemi, że zakryłeś te rzeczy przed mądrymi i roztroprnymi, a objawiłeś je prostaczkom; zaprawdę, Ojcze, bo tak się tobie upodobało. (22) Wszystko jest mi przekazane przez Ojca mego i nikt nie wie, kto to Syn, jak tylko Ojciec, a kto Ojciec, jak tylko Syn, i ten, komu Syn zechce to objawić.

(23) I zwróciwszy się na osobności do uczniów, rzekł: Błogosławione oczy, które widzą, co wy widzicie.

(24) Powiadam wam bowiem, iż wielu proroków i królów chciało widzieć, co wy widzicie, a nie ujrzeli, i słyszeć, co wy słyszyście, a nie usłyszeli.

(25) A oto pewien uczony w zakonie wystąpił i wystawiając go na próbę, rzekł: Nauczycielu, co mam czynić, aby dostąpić żywota wiecznego? (26) On zaś rzekł do niego: Co napisano w zakonie? Jak czytasz? (27) A ten, odpowiadając, rzekł: Będziesz miłował Pana, Boga swego, z całego serca swego i z całej duszy swojej, [i z całej siły swojej, i z całej myśli swojej], a bliźniego swego, jak siebie samego. (28) Rzekł mu więc: Dobrze odpowiedziałeś, czyn to, a będziesz żył.

(29) On zaś, chcąc się usprawiedliwić, rzekł do Jezusa: A kto jest bliźnim moim? (30) A Jezus, nawiązując do tego, rzekł: Pewien człowiek szedł z Jerozolimy do Jerycha i wpadł w ręce zbójców, którzy go obrabowali, poranili i odeszli, zostawiając go na pół umarłego. (31) Przypadkiem szedł tą drogą jakiś kapłan i zobaczywszy go, przeszedł mimo. (32) Podobnie i Lewita, gdy przyszedł na to miejsce i zobaczył go, przeszedł mimo. (33) Pewien Samarytanin zaś, podróżując tędy, podjechał do niego i ujrawszy, ulitował się nad nim. (34) I podszedłszy opatrzył rany jego, zalewając je oliwą i winem, po czym wsadził go na swoje bydło, zawiózł do gospody i opiekował się nim. (35) A nazajutrz dobył dwa denary, dał je gospodarzowi i rzekł: Opiekuj się nim, a co wydasz ponad to, ja w drodze powrotnej oddam ci. (36) Który z tych trzech, zdaniem twoim, był bliźnim temu, który wpadł w ręce zbójców? (37) A on rzekł: Ten, który się ulitował nad nim. Rzekł mu Jezus: Idź, i ty czyn podobnie.

(38) A gdy szli, wstąpił do pewnej wioski; a pewna niewiasta, imieniem Marta, przyjęła go do domu. (39) Ta miała siostrę, a na imię jej było Maria, która usiadłszy u nóg Pana, słuchała jego słowa. (40) Marta zaś krzątała się koło różnej posługi; a przystąpiwszy, rzekła: Panie, czy nie dbasz o to, że siostra moja pozostawiła mnie samą, abym pełniła posługi? Powiedz jej więc, aby mi pomogła. (41) A odpowiadając rzekł do niej Pan: Marto, Marto, troszczysz się i kłopotujesz o wiele rzeczy; (42) niewiele zaś potrzeba, bo tylko jednego; Maria bowiem dobrą czastkę wybrała, która nie będzie jej odjęta.

[Łk 11] (1) A gdy On w pewnym miejscu modlił się i zakończył modlitwę, ktoś z jego uczniów rzekł do niego: Panie, naucz nas modlić się, jak i Jan nauczył uczniów swoich. (2) Wtedy rzekł do nich: Gdy się modlicie, mówcie: **Ojcze, niech się uczi jako święte imię Twoje, niech przyjdzie Królestwo Twoje. (3) Chleba naszego powszedniego daj nam każdego dnia. (4) Przebacz nam nasze grzechy, bo i sami odpuszczamy każdemu, kto względem nas jest winowajcą. I na próbę nas nie wystawiaj¹.**

(5) I rzekł do nich: Któż z was, mając przyjaciela, pójdzie do niego o północy i powie mu: Przyjacielu, pożycz mi trzy chleby, (6) albowiem przyjaciel mój przybył do mnie, będąc w podróży, a nie mam mu co podać. (7) A tamten z mieszkania odpowie mu: Nie naprzykrzaj mi się, drzwi już są zamknięte, dzieci moje są ze mną w łóżku, nie mogę wstać i dać ci. (8) Powiadam wam, jeśli nawet nie dlatego wstanie i da mu, że jest jego przyjacielem, to dla natręctwa jego wstanie i da mu, ile potrzebuje.

(9) A Ja wam powiadam: Proście, a będzie wam dane; szukajcie, a znajdziecie; kołaczcie, a otworzą wam. (10) Każdy bowiem, kto prosi, otrzymuje, a kto szuka, znajduje, a kto kołacze, temu otworzą.

(11) Gdzież jest taki ojciec pośród was, który, gdy syn będzie go prosił o chleb, da mu kamień? Albo gdy będzie go prosił o rybę, da mu zamiast ryby węża? (12) Albo gdy będzie go prosił o jajo, da mu skorpion? (13) Jeśli więc wy, którzy jesteście źli, umiecie dobre dary dawać dzieciom swoim, o ileż bardziej Ojciec niebieski da Ducha Świętego tym, którzy go proszą.

FRAGMENT A [10,21-24] Przywilej uczniów: bliskość i poznanie Ojca i Syna; Bóg chce się objawić

FRAGMENT B [10,25-11,4]

ELEMENT A1 [10,25-28] Słowo Boże ukazuje drogę do życia wiecznego: to miłość do drugiego człowieka, która wyrasta z osobistej miłości do Boga

ELEMENT B1 [10,29-37] Bóg oczekuje od człowieka dzieł miłosierdzia (miłości) ponad sztuczne lub złe granice (przypowieść o Samarytaninie)

ELEMENT A2 [10,38-42] Słowa nauki Jezusa wiodą do życia wiecznego; człowiek przede wszystkim potrzebuje tego Słowa (wybór Marii a wybór Marty)

ELEMENT B2 [11,1-4] Modlitwa Pańska

FRAGMENT A1 [11,5-13] Obietnica bliskości i poznania Boga przez dar Ducha Świętego; uczeń pragnie być bliżej Boga

FRAGMENT A [10,21-24] Przywilej uczniów: bliskość i poznanie Ojca i Syna; Bóg chce się objawić

FRAGMENT B [10,25-11,4]

ELEMENT A1 [10,25-28] Słowo Boże ukazuje drogę do życia wiecznego: to miłość do drugiego człowieka, która wyrasta z osobistej miłości do Boga

Bliskość ➔ Słowo ➔ Miłosierdzie

ELEMENT B2 [11,1-4] Modlitwa Panska

FRAGMENT A1 [11,5-13] Obietnica bliskości i poznania Boga przez dar Ducha Świętego; uczeń pragnie być bliżej Boga

WARSTWA I – Łk 10,21-24 i 11,5-13

- A a1** (21a) W owej godzinie rozradował się w Duchu Świętym i rzekł: Wysławiam cię, Ojcze, Panie nieba i ziemi,
b1 (21b) że zakryłeś te rzeczy przed mądrymi i roztroprnymi, a objawiłeś je prostaczkom;
c1 (21c) zaprawdę, Ojcze, bo tak się tobie upodobało.
a2 (22a) Wszystko jest mi przekazane przez Ojca mojego
b2 (22b) i nikt nie wie, kto to Syn, jak tylko Ojciec, a kto Ojciec, jak tylko Syn,
c2 (22c) i ten, komu Syn zechce to objawić.

B (23) I zwróciwszy się na osobności do uczniów, rzekł: Błogosławione oczy, które widzą, co wy widzicie.

- A1 a1** (24a) Powiadam wam bowiem, iż wielu proroków i królów chciało widzieć,
b1 (24b) co wy widzicie,
c1 (24c) a nie ujrzeli,
a2 (24d) i słyszeć,
b2 (24e) co wy słyszycie,
c2 (24f) a nie usłyszeli.

ELEMENT A

- A1** (5) I rzekł do nich: Któż z was, mając przyjaciela, pójdzie do niego o północy i powie mu: Przyjacielu, pożycz mi trzy chleby, (6) albowiem przyjaciel mój przybył do mnie, będąc w podróży, a nie mam mu co podać.
B1 (7) A tamten z mieszkania odpowie mu: Nie naprzykrzaj mi się, drzwi już są zamknięte, dzieci moje są ze mną w łóżku, nie mogę wstać i dać ci.
A2 (8a) Powiadam wam, jeśli nawet nie dlatego wstanie i da mu, że jest jego przyjacielem,
B2 (8b) to dla natręctwa jego wstanie i da mu, ile potrzebuje.

ELEMENT B

- A1** (9a) A Ja wam powiadam: Proście, a będzie wam dane;
B1 (9b) szukajcie, a znajdziecie;
C1 (9c) kołaczcie, a otworzą wam.
A2 (10a) Każdy bowiem, kto prosi, otrzymuje,
B2 (10b) a kto szuka, znajduje,
C2 (10c) a kto kołacze, temu otworzą.

ELEMENT A1

- A1** (11a) Gdzież jest taki ojciec pośród was,
B1 (11b) który, gdy syn będzie go prosił o chleb, da mu kamień? Albo gdy będzie go prosił o rybę, da mu zamiast ryby węża? (12) Albo gdy będzie go prosił o jajo, da mu skorpioną?
A2 (13a) Jeśli więc wy, którzy jesteście źli,
B2 (13b) umiecie dobre dary dawać dzieciom swoim,
A3 (13c) o ileż bardziej Ojciec niebieski
B3 (13d) da Ducha Świętego tym, którzy go proszą.

WARSTWA I – Łk 10,21-24 i 11,5-13

- A a1** (21a) W owej godzinie rozradował się w Duchu Świętym i rzekł: Wysławiam cię, Ojcze, Panie nieba i ziemi,
b1 (21b) że zakryłeś te rzeczy przed mądrymi i roztroprnymi, a objawiłeś je prostaczkom;
c1 (21c) zaprawdę, Ojcze, bo tak się tobie upodobało.
a2 (22a) Wszystko jest mi przekazane przez Ojca mojego
b2 (22b) i nikt nie wie, kto to Syn, jak tylko Ojciec, a kto Ojciec, jak tylko Syn,
c2 (22c) i ten, komu Syn zechce to objawić.

B (23) I zwróciwszy się na osobności do uczniów, rzekł: Błogosławione oczy, które widzą, co wy widzicie.

- A1 a1** (24a) Powiadam wam bowiem, iż wielu proroków i królów chciało widzieć,
b1 (24b) co wy widzicie,
c1 (24c) a nie ujrzeli,
a2 (24d) i słyszeć,
b2 (24e) co wy słyszycie,
c2 (24f) a nie usłyszeli.

ELEMENT A

- A1** (5) I rzekł do nich: Któż z was, mając przyjaciela, pójdzie do niego o północy i powie mu: Przyjacielu, pożycz mi trzy chleby, (6) albowiem przyjaciel mój przybył do mnie, będąc w podróży, a nie mam mu co podać.
B1 (7) A tamten z mieszkania odpowie mu: Nie naprzykrzaj mi się, drzwi już są zamknięte, dzieci moje są ze mną w łóżku, nie mogę wstać i dać ci.
A2 (8a) Powiadam wam, jeśli nawet nie dlatego wstanie i da mu, że jest jego przyjacielem,
B2 (8b) to dla natręctwa jego wstanie i da mu, ile potrzebuje.

ELEMENT B

- A1** (9a) A Ja wam powiadam: Proście, a będzie wam dane;
B1 (9b) szukajcie, a znajdziecie;
C1 (9c) kołaczcie, a otworzą wam.
A2 (10a) Każdy bowiem, kto prosi, otrzymuje,
B2 (10b) a kto szuka, znajduje,
C2 (10c) a kto kołacze, temu otworzą.

ELEMENT A1

- A1** (11a) Gdzież jest taki ojciec pośród was,
B1 (11b) który, gdy syn będzie go prosił o chleb, da mu kamień? Albo gdy będzie go prosił o rybę, da mu zamiast ryby węża? (12) Albo gdy będzie go prosił o jajo, da mu skorpioną?
A2 (13a) Jeśli więc wy, którzy jesteście źli,
B2 (13b) umiecie dobre dary dawać dzieciom swoim,
A3 (13c) o ileż bardziej Ojciec niebieski
B3 (13d) da Ducha Świętego tym, którzy go proszą.

Czas na pytania

i małą przerwę – 5 min.

WARSTWA II – ELEMENT A1 [10,25-28] i ELEMENT A2 [10,38-42]

A (25) A oto pewien uczyony w zakonie wystąpił i wystawiając go na próbę, rzekł: Nauczycielu, co mam czynić, aby dostąpić żywota wiecznego?

B (26) On zaś rzekł do niego: Co napisano w zakonie? Jak czytasz?

C a1 (27a) A ten, odpowiadając, rzekł: Będziesz miłował Pana, Boga swego,

b1 a1 (27b) z całego

b1 (27c) serca swego

a2 (27d) i z całej

b2 (27e) duszy swojej,

a3 (27f) [i z całej

b3 (27g) siły swojej,

a4 (27h) i z całej

b4 (27i) myśli swojej]¹,

a2 (27j) a bliźniego swego,

b2 (27k) jak siebie samego².

B1 (28a) Rzekł mu więc: Dobrze odpowiedziałeś,

A1 (28b) czyn to, a będziesz żył.

A1 (38) A gdy szli, wstąpił do pewnej wioski; a pewna niewiasta, imieniem Marta, przyjęła go do domu.

B1 (39) Ta miała siostrę, a na imię jej było Maria, która usiadłszy u nóg Pana, słuchała jego słowa¹.

A2 a1 (40a) Marta zaś krzątała się koło różnej posługi;

b1 (40b) a przystąpiwszy, rzekła: Panie, czy nie dbasz o to, że siostra moja pozostawiła mnie samą,

a2 (40c) abym pełniła posługi?

b2 (40d) Powiedz jej więc, aby mi pomogła.

B2 a1 (41) A odpowiadając rzekł do niej Pan: Marto, Marto, troszczysz się i kłopotujesz o wiele rzeczy;

b1 (42a) niewiele zaś potrzeba, bo tylko jednego;

a2 (42b) Maria bowiem dobrą część wybrała,

b2 (42c) która nie będzie jej odjęta.

¹ – Prawdop. odniesienie do Pwp 6,5; tekst heb. ani LXX nie zawiera ostatniej frazy: „I z całej myśli swojej”; inne: Pwp 10,12; 30,6;

² – Kpł 19,18 – dot. Rodaków; Kpł 19,34 – dot. przychodniów.

¹ – Możliwa aluzja do słów z Pwp 33,3: „On kocha swój lud. Wszyscy wybrani są w Jego rękę, u nóg twoich oni usiedli, słowa twoje przyjmują.”

WARSTWA II – ELEMENT A1 [10,25-28] i ELEMENT A2 [10,38-42]

A (25) A oto pewien uczyony w zakonie wystąpił i wystawiając go na próbę, rzekł: Nauczycielu, co mam czynić, aby dostąpić żywota wiecznego?

B (26) On zaś rzekł do niego: Co napisano w zakonie? Jak czytasz?

C a1 (27a) A ten, odpowiadając, rzekł: Będziesz miłował Pana, Boga swego,

b1 a1 (27b) z całego

b1 (27c) serca swego

a2 (27d) i z całej

b2 (27e) duszy swojej,

a3 (27f) [i z całej

b3 (27g) siły swojej,

a4 (27h) i z całej

b4 (27i) myśli swojej]¹,

a2 (27j) a bliźniego swego,

b2 (27k) jak siebie samego².

B1 (28a) Rzekł mu więc: Dobrze odpowiedziałeś,

A1 (28b) czyń to, a będziesz żył.

A1 (38) A gdy szli, wstąpił do pewnej wioski; a pewna niewiasta, imieniem Marta, przyjęła go do domu.

B1 (39) Ta miała siostrę, a na imię jej było Maria, która usiadłszy u nóg Pana, słuchała jego słowa¹.

A2 a1 (40a) Marta zaś krzątała się koło różnej posługi;

b1 (40b) a przystąpiwszy, rzekła: Panie, czy nie dbasz o to, że siostra moja pozostawiła mnie samą,

a2 (40c) abym pełniła posługi?

b2 (40d) Powiedz jej więc, aby mi pomogła.

B2 a1 (41) A odpowiadając rzekł do niej Pan: Marto, Marto, troszczysz się i kłopotujesz o wiele rzeczy;

b1 (42a) niewiele zaś potrzeba, bo tylko jednego;

a2 (42b) Maria bowiem dobrą część wybrała,

b2 (42c) która nie będzie jej odjęta.

¹ – Prawdop. odniesienie do Pwp 6,5; tekst heb. ani LXX nie zawiera ostatniej frazy: „I z całej myśli swojej”; inne: Pwp 10,12; 30,6;

² – Kpł 19,18 – dot. Rodaków; Kpł 19,34 – dot. przychodniów.

¹ – Możliwa aluzja do słów z Pwp 33,3: „On kocha swój lud. Wszyscy wybrani są w Jego rękę, u nóg twoich oni usiedli, słowa twoje przyjmują.”

Łk 10,25-28 - odniesienia

Pwp 6,5-9

(5) Będiesz tedy miłował Pana, Boga swego, z całego serca swego i z całej duszy swojej, i z całej siły swojej. (6) Niechaj słowa te, które Ja ci dziś nakazuję, będą w twoim sercu.

Pwp 10,12-19

(12) Teraz więc, Izraelu, czego żąda od ciebie Pan, twój Bóg! Tylko, abyś okazywał cześć Panu, swemu Bogu, abyś chodził tylko jego drogami, abyś go miłował i służył Panu, swemu Bogu, z całego serca i z całej duszy, (13) abyś przestrzegał przykazań Pana i jego ustaw, które Ja ci dziś **nadaję dla twego dobra**. (14) Oto do Pana, twego Boga, należą niebiosa i niebiosa niebios, ziemia i wszystko, co na niej się znajduje, (15) jednak tylko do twoich ojców przywiązał się Pan, twój Bóg, aby ich miłować, a po nich wybrał ze wszystkich ludów was, ich potomków, jak to jest dziś. (16) Obrzeźcie więc nieobrzezkę waszego serca, a waszego karku już nie zatwardzajcie, (17) gdyż Pan, wasz Bóg, jest Bogiem bogów i Panem panów, Bogiem wielkim, potężnym i strasznym, który nie ma względu na osobę ani nie przyjmuje darów, (18) **on wymierza sprawiedliwość sierocie i wdowie, a miłuje obcego przybysza, dając mu chleb i odzież.** (19) **Więc i wy miłujcie obcego przybysza, gdyż sami byliście obcymi przybyszami w ziemi egipskiej.**

Pwp 30,6

I obrzeże Pan, Bóg twój, twoje serce i serce twego potomstwa, abyś miłował Pana, Boga twego, z całego serca twego i z całej duszy twojej, **abyś żył.**

Kpł 19,18

Nie będziesz się mścił i nie będziesz chował urazy do synów twego ludu, lecz będziesz miłował bliźniego swego jak siebie samego. Jam jest Pan!

Kpł 19,34

Obcy przybysz, który mieszka z wami, niech będzie jako tubylec wpośród was samych; będziesz go miłował jak siebie samego, gdyż i wy byliście obcymi przybyszami w ziemi egipskiej; Ja, Pan, jestem Bogiem waszym.

WARSTWA II – ELEMENT A1 [10,25-28] i ELEMENT A2 [10,38-42]

A (25) A oto pewien uczonec w zakonie wystąpił i wystawiając go na próbę, rzekł: Nauczycielu, co mam czynić, aby dostąpić żywota wiecznego?

B (26) On zaś rzekł do niego: Co napisano w zakonie? Jak czytasz?

C a1 (27a) A ten, odpowiadając, rzekł: Będziesz miłował Pana, Boga swego,

b1 a1 (27b) z całego

b1 (27c) serca swego

a2 (27d) i z całej

b2 (27e) duszy swojej,

a3 (27f) [i z całej

b3 (27g) siły swojej,

a4 (27h) i z całej

b4 (27i) myśli swojej]¹,

a2 (27j) a bliźniego swego,

b2 (27k) jak siebie samego².

B1 (28a) Rzekł mu więc: Dobrze odpowiedziałeś,

A1 (28b) czyń to, a będziesz żył.

A1 (38) A gdy szli, wstąpił do pewnej wioski; a pewna niewiasta, imieniem Marta, przyjęła go do domu.

B1 (39) Ta miała siostrę, a na imię jej było Maria, która usiadłszy u nóg Pana, słuchała jego słowa¹.

A2 a1 (40a) Marta zaś krzątała się koło różnej posługi;

b1 (40b) a przystąpiwszy, rzekła: Panie, czy nie dbasz o to, że siostra moja pozostawiła mnie samą,

a2 (40c) abym pełniła posługi?

b2 (40d) Powiedz jej więc, aby mi pomogła.

B2 a1 (41) A odpowiadając rzekł do niej Pan: Marto, Marto, troszczysz się i kłopotujesz o wiele rzeczy;

b1 (42a) niewiele zaś potrzeba, bo tylko jednego;

a2 (42b) Maria bowiem dobrą część wybrała,

b2 (42c) która nie będzie jej odjęta.

¹ – Prawdop. odniesienie do Pwp 6,5; tekst heb. ani LXX nie zawiera ostatniej frazy: „I z całej myśli swojej”; inne: Pwp 10,12; 30,6;

² – Kpł 19,18 – dot. Rodaków; Kpł 19,34 – dot. przychodniów.

¹ – Możliwa aluzja do słów z Pwp 33,3: „On kocha swój lud. Wszyscy wybrani są w Jego rękę, u nóg twoich oni usiedli, słowa twoje przyjmują.”

WARSTWA II – ELEMENT A1 [10,25-28] i ELEMENT A2 [10,38-42]

A (25) A oto pewien uczyony w zakonie wystąpił i wystawiając go na próbę, rzekł: Nauczycielu, co mam czynić, aby dostąpić żywota wiecznego?

B (26) On zaś rzekł do niego: Co napisano w zakonie? Jak czytasz?

C a1 (27a) A ten, odpowiadając, rzekł: Będziesz miłował Pana, Boga swego,

b1 a1 (27b) z całego

b1 (27c) serca swego

a2 (27d) i z całej

b2 (27e) duszy swojej,

a3 (27f) [i z całej

b3 (27g) siły swojej,

a4 (27h) i z całej

b4 (27i) myśli swojej]¹,

a2 (27j) a bliźniego swego,

b2 (27k) jak siebie samego².

B1 (28a) Rzekł mu więc: Dobrze odpowiedziałeś,

A1 (28b) czyń to, a będziesz żył.

A1 (38) A gdy szli, wstąpił do pewnej wioski; a pewna niewiasta, imieniem Marta, przyjęła go do domu.

B1 (39) Ta miała siostrę, a na imię jej było Maria, która usiadłszy u nóg Pana, słuchała jego słowa¹.

A2 a1 (40a) Marta zaś krzątała się koło różnej posługi;

b1 (40b) a przystąpiwszy, rzekła: Panie, czy nie dbasz o to, że siostra moja pozostawiła mnie samą,

a2 (40c) abym pełniła posługi?

b2 (40d) Powiedz jej więc, aby mi pomogła.

B2 a1 (41) A odpowiadając rzekł do niej Pan: Marto, Marto, troszczysz się i kłopotujesz o wiele rzeczy;

b1 (42a) niewiele zaś potrzeba, bo tylko jednego;

a2 (42b) Maria bowiem dobrą część wybrała,

b2 (42c) która nie będzie jej odjęta.

¹ – Prawdop. odniesienie do Pwp 6,5; tekst heb. ani LXX nie zawiera ostatniej frazy: „I z całej myśli swojej”; inne: Pwp 10,12; 30,6;

² – Kpł 19,18 – dot. Rodaków; Kpł 19,34 – dot. przychodniów.

¹ – Możliwa aluzja do słów z Pwp 33,3: „On kocha swój lud. Wszyscy wybrani są w Jego rękę, u nóg twoich oni usiedli, słowa twoje przyjmują.”

WARSTWA II – ELEMENT B1 [10,29-37] i ELEMENT B2 [11,1-4]

A1 (29) On zaś, chcąc się usprawiedliwić, rzekł do Jezusa: A kto jest bliźnim moim?

B1 a (30a) A Jezus, nawiązując do tego, rzekł: Pewien człowiek szedł z Jerozolimy do Jerycha i wpadł w ręce zbójców, którzy go obrabowali,

b (30b) poranili i odeszli, zostawiając go na pół umarłego.

c a1 (31a) Przypadkiem szedł tą drogą jakiś kapłan

b1 (31b) i zobaczywszy go,

c1 (31c) przeszedł mimo.

a2 (32a) Podobnie i Lewita, gdy przyszedł na to miejsce

b2 (32b) i zobaczył go,

c2 (32c) przeszedł mimo.

a3 (33a) Pewien Samarytanin zaś, podróżując tędy,

b3 (33b) podjechał do niego i ujrzawszy,

c3 (33c) ulitował się nad nim.

b1 (34) I podszedłszy opatrzył rany jego, zalewając je oliwą i winem, po czym wsadził go na swoje bydło, zawiózł do gospody i opiekował się nim.

a1 (35) A nazajutrz dobył dwa denary, dał je gospodarzowi i rzekł: Opiekuj się nim, a co wydasz ponad to, ja w drodze powrotnej oddam ci.

A2 (36) Który z tych trzech, zdaniem twoim, był bliźnim temu, który wpadł w ręce zbójców?

B2 (37) A on rzekł: Ten, który się ulitował nad nim. Rzekł mu Jezus: Idź, i ty czyń podobnie.

A1 (1a) A gdy On w pewnym miejscu modlił się i zakończył modlitwę,

B1 (1b) ktoś z jego uczniów rzekł do niego: Panie, naucz nas modlić się, jak i Jan nauczył uczniów swoich.

A2 (2a) Wtedy rzekł do nich: Gdy się modlicie, mówcie:

B2 (2b) Ojczy nasz, któryś jest w niebie,
świć się imię twoje,
przyjdź Królestwo twoje,
bądź wola twoja, jak w niebie tak i na ziemi,
(3) chleba naszego powszedniego daj nam
na każdy dzień,
(4) i odpuść nam grzechy nasze,
albowiem i my odpuszczamy każdemu winowajcy swemu,
i nie wódź nas na pokuszenie
ale nas zbaw ode złego.

WARSTWA II – ELEMENT B1 [10,29-37] i ELEMENT B2 [11,1-4]

A1 (29) On zaś, chcąc się usprawiedliwić, rzekł do Jezusa: A kto jest bliźnim moim?

B1 a (30a) A Jezus, nawiązując do tego, rzekł: Pewien człowiek szedł z Jerozolimy do Jerycha i wpadł w ręce zbójców, którzy go obrabowali,

b (30b) poranili i odeszli, zostawiając go na pół umarłego.

c a1 (31a) Przypadkiem szedł tą drogą jakiś kapłan

b1 (31b) i zobaczywszy go,

c1 (31c) przeszedł mimo.

a2 (32a) Podobnie i Lewita, gdy przyszedł na to miejsce

b2 (32b) i zobaczył go,

c2 (32c) przeszedł mimo.

a3 (33a) Pewien Samarytanin zaś, podróżując tędy,

b3 (33b) podjechał do niego i ujrzawszy,

c3 (33c) ulitował się nad nim.

b1 (34) I podszedłszy opatrzył rany jego, zalewając je oliwą i winem, po czym wsadził go na swoje bydlę, zawiózł do gospody i opiekował się nim.

a1 (35) A nazajutrz dobył dwa denary, dał je gospodarzowi i rzekł: Opiekuj się nim, a co wydasz ponad to, ja w drodze powrotnej oddam ci.

A2 (36) Który z tych trzech, zdaniem twoim, był bliźnim temu, który wpadł w ręce zbójców?

B2 (37) A on rzekł: Ten, który się ulitował nad nim. Rzekł mu Jezus: Idź, i ty czyń podobnie.

A1 (1a) A gdy On w pewnym miejscu modlił się i zakończył modlitwę,

B1 (1b) ktoś z jego uczniów rzekł do niego: Panie, naucz nas modlić się, jak i Jan nauczył uczniów swoich.

A2 (2a) Wtedy rzekł do nich: Gdy się modlicie, mówcie:

B2 (2b) Ojciec nasz, któryś jest w niebie,
świć się imię twoje,
przyjdź Królestwo twoje,
bądź wola twoja, jak w niebie tak i na ziemi,
(3) chleba naszego powszedniego daj nam
na każdy dzień,
(4) i odpuść nam grzechy nasze,
albowiem i my odpuszczamy każdemu winowajcy
swemu,
i nie wódź nas na pokuszenie
ale nas zbaw ode złego.

Czas na pytania

i małą przerwę – 5 min.

WARSTWA II – ELEMENT B1 [10,29-37] i ELEMENT B2 [11,1-4]

A1 (29) On zaś, chcąc się usprawiedliwić, rzekł do Jezusa: A kto jest bliźnim moim?

B1 a (30a) A Jezus, nawiązując do tego, rzekł: Pewien człowiek szedł z Jerozolimy do Jerycha i wpadł w ręce zbójców, którzy go obrabowali,
b (30b) poranili i odeszli, zostawiając go na pół umarłego.

c a1 (31a) Przypadkiem szedł tą drogą jakiś kapłan
b1 (31b) i zobaczywszy go,
c1 (31c) przeszedł mimo.

a2 (32a) Podobnie i Lewita, gdy przyszedł na to miejsce
b2 (32b) i zobaczył go,
c2 (32c) przeszedł mimo.

a3 (33a) Pewien Samarytanin zaś, podróżując tędy,
b3 (33b) podjechał do niego i ujrzawszy,
c3 (33c) **ulitował się nad nim.**

b1 (34) I podszedłszy opatrzył rany jego, zalewając je oliwą i winem, po czym wsadził go na swoje bydło, zawiózł do gospody i opiekował się nim.

a1 (35) A nazajutrz dobył dwa denary, dał je gospodarzowi i rzekł: Opiekuj się nim, a co wydasz ponad to, ja w drodze powrotnej oddam ci.

A2 (36) Który z tych trzech, zdaniem twoim, był bliźnim temu, który wpadł w ręce zbójców?

B2 (37) **A on rzekł: Ten, który się ulitował nad nim. Rzekł mu Jezus: Idź, i ty czyn podobnie.**

A1 (1a) A gdy On w pewnym miejscu modlił się i zakończył modlitwę,

B1 (1b) ktoś z jego uczniów rzekł do niego: Panie, naucz nas modlić się, jak i Jan nauczył uczniów swoich.

A2 (2a) Wtedy rzekł do nich: Gdy się modlicie, mówcie:

B2 (2b) Ojczy nasz, któryś jest w niebie,
świć się imię twoje,
przyjdź Królestwo twoje,
bądź wola twoja, jak w niebie tak i na ziemi,
(3) chleba naszego powszedniego daj nam na każdy dzień,
(4) i odpuść nam grzechy nasze,
albowiem i my odpuszczamy każdemu winowajcy swemu,
i nie wódź nas na pokuszenie
ale nas zbaw ode złego.

BW	R. Popowski (NTPop.)	Moja propozycja (po analizie kontekstu i budowy SEKCJI F1 i SEKWENCJI A i A1)
<p>(2b) Ojcze nasz, któryś jest w niebie, święć się imię twoje,</p> <p>przyjdź Królestwo twoje,</p> <p>(3) Bądź wola twoja, jak w niebie tak i na ziemi, chleba naszego powszedniego daj nam na każdy dzień,</p> <p>(4) i odpuść nam grzechy nasze, albowiem i my odpuszczamy każdemu winowajcy swemu,</p> <p>i nie wódź nas na pokuszenie, ale nas zbaw ode złego.</p>	<p>(2b) Ojcze, --- xxx niech się uczi jako święte imię Twoje, niech przyjdzie Królestwo Twoje. --- xxx --- xxx</p> <p>(3) Chleba naszego powszedniego daj nam każdego dnia.</p> <p>(4) Przebacz nam nasze grzechy, bo i sami odpuszczamy każdemu, kto względem nas jest winowajcą.</p> <p>I na próbę nas nie wystawiaj. --- xxx</p>	

(2b) Ojcze,

niech się uczci jako święte imię Twoje,

niech przyjdzie Królestwo Twoje.

(3) Chleba naszego powszedniego daj nam każdego dnia.

(4) Przebacz nam nasze grzechy,

bo i sami odpuszczamy każdemu, kto względem nas jest winowajcą.

I na próbę nas nie wystawiaj.

Wj 34,5-7 (BT 5)

(5) A Pan zstąpił w obłoku,

i [Mojżesz] zatrzymał się koło Niego, i wypowiedział imię Jahwe.

(6) Przeszedł Pan przed jego oczyma

i wołał: Jahwe, Jahwe, Bóg miłosierny i łagodny, nieskory do gniewu, bogaty w łaskę i wierność,

(7) zachowujący swą łaskę w tysiączne pokolenia, przebaczający niegodziwość, niewierność, grzech, lecz nie pozostawiający go bez ukarania, ale zsyłający kary za niegodziwość ojców na synów i wnuków aż do trzeciego i czwartego pokolenia.

Wyj 34,5-7 (BW)

(5) I zstąpił Pan w obłoku,

a on stanął tam przy nim i wezwał imienia Jahwe.

(6) Wtedy Pan przeszedł obok niego,

a on zawołał: Jahwe, Jahwe, Boże miłosierny i łaskawy, nieskory do gniewu, bogaty w łaskę i wierność,

(7) zachowujący łaskę dla tysięcy, odpuszczający winę, występki i grzech, nie pozostawiający w żadnym razie bez kary, lecz nawiedzający winę ojców na synach i na wnukach do trzeciego i czwartego pokolenia!

Widzimy takie przedstawienie Boga np. w:

- Lb 14,18** Pan [nierychły do gniewu](#) i [bardzo łaskawy przebacza winę i występki](#), choć nie pozostawia bez kary, lecz za winę ojców nawiedza synów do trzeciego i czwartego pokolenia.
- Ps 86,15** Ty zaś, Panie, [jesteś Bogiem miłosiernym i łaskawym, nierychłym do gniewu, wielce łaskawym i wiernym](#).
- Ps 145,8** [Łaskawy i miłosierny](#) jest Pan, [nierychły do gniewu i pełen łaski](#).
- Jl 2,13** Rozdzierajcie swoje serca, a nie swoje szaty, i nawróćcie się do Pana, swojego Boga, gdyż [On jest łaskawy i miłosierny, nierychły do gniewu i pełen litości](#), i [żał mu karania!](#)
- Ne 9,17** (...) Ale [Ty jesteś Bogiem odpuszczenia, miłosiernym i litościwym, cierpliwym i wielce łaskawym](#), więc ich nie opuściłeś.
- Mi 7,18-19** (18) Któż jest, [Boże, jak Ty, który przebaczasz winę, odpuszczasz przestępstwo](#) resztkę swojego dziedzictwa, [który nie chowasz na wieki gniewu, lecz masz upodobanie w łasce?](#) (19) [Znowu zmiłuje się nad nami, zmyje nasze winy, wrzuci do głębin morskich wszystkie nasze grzechy](#).
- Jon 4,2** (...) wiedziałem bowiem, że [Ty jesteś Bogiem łaskawym i miłosiernym, cierpliwym i pełnym łaski, który żałuje nieszczęścia](#).

Ps 103,1-14

- (1) Dawidowy. Błogosław, duszo moja, Pana, i całe moje wnętrze - **święte imię Jego!**
- (2) Błogosław, duszo moja, Pana, i nie zapominaj o wszystkich Jego dobrodziejstwach!
- (3) On **odpuszcza wszystkie twoje winy**, On **leczy wszystkie twe niemoce**,
- (4) On **życie twoje wybawia od zguby**, On **wieńczy cię łaską i zmiłowaniem**,
- (5) On **twoje dni nasycą dobrami**: odnawia się młodość twoja jak orła.
- (6) Pan czyni dzieła sprawiedliwe, **bierze w opiekę wszystkich uciśnionych**.
- (7) Drogi swoje objawił Mojżeszowi, dzieła swoje synom Izraela.
- (8) **Miłosierny jest Pan i łaskawy, nieskory do gniewu i bardzo łagodny**.
- (9) **Nie wie dzie sporu do końca i nie płonie gniewem na wieki**.
- (10) **Nie postępuje z nami według naszych grzechów ani według win naszych nam nie odpłaca**.
- (11) **Bo jak wysoko niebo wznosi się nad ziemią, tak można jest Jego łaskawość dla tych, co się Go boją**.
- (12) **Jak jest odległy wschód od zachodu, tak daleko odsuwa od nas nasze występki**.
- (13) **Jak się lituje ojciec nad synami, tak Pan się lituje nad tymi, co się Go boją**.
- (14) **Wie On, z czego jesteśmy utworzeni, pamięta, że jesteśmy prochem**.

Ez 36,20-25

„(20) Lecz gdy przybyli do narodów, wtedy tam, dokądkolwiek przybyli, znieważali moje święte imię, gdyż mówiono o nich: Oni są ludem Pana, musieli wyjść z jego ziemi. (21) Wtedy żal mi było mojego świętego imienia, które znieważył dom izraelski wśród ludów, do których przybył. (22) Dlatego tak powiedz domowi izraelskiemu: Tak mówi Wszechmocny Pan: Ja działałam nie ze względu na was, domu izraelski, lecz ze względu na moje święte imię, które znieważyliście wśród ludów, do których przybyliście. (23) Dlatego uświęcę wielkie moje imię, znieważone wśród narodów, bo znieważyliście je wśród nich; i poznają ludy, że Ja jestem Pan - mówi Wszechmocny Pan - gdy na ich oczach **okaże się święty** wśród was. (24) I zabiorę was spośród narodów, i zgromadzę was ze wszystkich ziem; i sprowadzę was do waszej ziemi, (25) i pokropię was czystą wodą, i będziecie czyści od wszystkich waszych nieczystości i od wszystkich waszych bałwanów oczyszczę was. (26) I dam wam serce nowe, i ducha nowego dam do waszego wnętrza, i usunę z waszego ciała serce kamienne, a dam wam serce mięsiste.”

Modlitwa Pańska – Imię Boga niesie ideę zmiłowania się i odpuszczenia winy

(2b) Ojcze,

niech się uczci jako **święte imię** Twoje,

niech przyjdzie Królestwo Twoje.

(3) Chleba naszego powszedniego daj nam każdego dnia.

(4) Przebacz nam nasze grzechy,

bo i sami odpuszczamy każdemu, kto względem nas jest winowajcą.

I na próbę nas nie wystawiaj.

(8) Miłosierny jest Pan i łaskawy, nieskory do gniewu i bardzo łagodny.

(9) Nie wiecie sporu do końca i nie płonie gniewem na wieki.

(10) Nie postępuje z nami według naszych grzechów ani według win naszych nam nie odpłaca.

Modlitwa Pańska – Imię Boga niesie ideę zmiłowania się i odpuszczenia winy

(2b) Ojcze,

niech się uczci jako **święte imię** Twoje,

niech przyjdzie Królestwo Twoje.

(8) Miłosierny jest Pan i łaskawy, nieskory do gniewu i bardzo łagodny.

(9) Nie wiecie sporu do końca i nie płonie gniewem na wieki.

(10) Nie postępuje z nami według naszych grzechów ani według win naszych nam nie odpłaca.

(3) Chleba naszego powszedniego daj nam każdego dnia.

(4) Przebacz nam nasze grzechy,

bo i sami odpuszczamy każdemu, kto względem nas jest winowajcą.

I na próbę nas nie wystawiaj.

Czym w takim razie ma być Królestwo?

Co ma je charakteryzować?

Po tym zwrocie kilku Ojców dodaje słowa: "niech zstąpi na nas Twój Duch Święty i oczyści nas"

(2b) Ojcze,

niech się uczci jako święte imię Twoje,

niech przyjdzie Królestwo Twoje.

(3) Chleba naszego powszedniego daj nam każdego dnia.

(4) Przebacz nam nasze grzechy,

bo i sami odpuszczamy każdemu, kto względem nas jest winowajcą.

I na próbę nas nie wystawiaj.

Modlitwa Pańska – kuszenie? próba? Tak tekst wygląda w interlinii

NPGMZS VIAA--ZS CH NPDMZP CS VSPN--YP VMPA--YP
αὐτοῦ. 11,2 εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ὄταν προσεύχησθε, λέγετε,
jego. Powiedział zaś im: Kiedy modlicie się, mówcie:

N-VM-S VMAP--ZS DNNS N-NN-S NPG-YS
Πάτερ, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου.
Ojcze, niech_zostanie_uświęcone — imię tve,

VMAA--ZS DNFS N-NF-S NPG-YS
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου.
niech_przyjdzie — królestwo tve,

DAMS N-AM-S NFG-XP DAMS A--AM-S VMPA--YS NPD-XP DANS PA N-AF-S
11,3 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν.
— chleb nasz — powszedni* dawaj nam — co dzień.

AB VMAA--YS NPD-XP DAFP N-AF-P NPG-XP
11,4 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν,
I odpuść nam — grzechy nasze,

AB CS NPNMXP VIPA--XP AP-DM-S VPFADM-S NPD-XP
καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν.
i bowiem sami odpuszczamy każdemu dłużnemu nam.

CC AB VSAA--YS VMAA--YS NPA-XP PA N-AM-S
καὶ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν.
I nie wprowadziłbyś nas w doświadczenie*.

Modlitwa Pańska – kuszenie? próba? Tak tekst wygląda w interlinii

NPGMZS VIAA--ZS CH NPDMZP CS VSPN--YP VMPA--YP
 αὐτοῦ. 11,2 εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ὄταν προσεύχησθε, λέγετε,
 jego. Powiedział zaś im: Kiedy modlicie się, mówcie:

N-VM-S VMAP--ZS DNNS N-NN-S NPG-YS
 Πάτερ, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου.
 Ojcze, niech_zostanie_uświęcone — imię tve,

VMAA--ZS DNFS N-NF-S NPG-YS
 ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου.
 niech_przyjdzie — królestwo tve,

DAMS N-AM-S NPG-XP DAMS A--AM-S VMPA--YS NPD-XP DAMS PA N-AF-S
 11,3 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν.
 — chleb nasz — powszedni* dawaj nam — co dzień.

AB VMAA--YS NPD-XP DAFP N-AF-P NPG-XP
 11,4 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν,
 I odpuść nam — grzechy nasze,

Słowo gr. peirasmos, przetłumaczone jako próba (często: pokuszenie), oznacza okres próby, badania, sprawdzania, doświadczenia lub kuszenia.

CC AB VSAA--YS VMAA--YS NPA-XP PA N-AM-S
 καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν.
 I nie wprowadziłbyś nas w doświadczenie*.

Modlitwa Pańska – kuszenie? próba? Tak tekst wygląda w interlinii

NPGMZS VIAA--ZS CH NPDMZP CS VSPN--YP VMPA--YP
αὐτοῦ. 11,2 εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ὄταν προσεύχησθε, λέγετε,
jego. Powiedział zaś im: Kiedy modlicie się, mówcie:

N-VM-S VMAP--ZS DNNS N-NN-S NPG-YS
Πάτερ, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου.
Ojcze, niech zostanie uświęcone — imię twe,

VMAA
ἐλθ
niec

Nie widać przestrzeni na tłumaczenia typu:

DAMS N-AM
11,3 τὸν ἄρ
— chle

„nie dopuszczaj do nas pokusy” lub „nie dopuść, abyśmy ulegli pokusie”.

N-AF-S
ἡμέραν
dzień.

AB VMAA
11,4 καὶ ἄφε
I odpuść nam — grzechy nasze,

Słowo gr. peirasmos, przetłumaczone jako próba (często: pokuszenie), oznacza okres próby, badania, sprawdzania, doświadczenia lub kuszenia.

CC AB VSAA--YS VMAA--YS NPA-XP PA N-AM-S
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν.
I nie wprowadziłbyś nas w doświadczenie*.

(2b) Ojcze,
niech się uczci jako święte imię Twoje,
niech przyjdzie Królestwo Twoje.

(3) Chleba naszego powszedniego daj nam każdego dnia.

(4) Przebacz nam nasze grzechy,
bo i sami odpuszczamy każdemu, kto względem nas jest winowajcą.

I na **próbe** nas nie wystawiaj.

- 1) Treści zawarte w Imieniu Ojca oraz charakter Jego Królestwa są pokrewne z ideami wer. 4.
- 2) Kontekst M.P. ukazuje Boga Ojca jako tego, który udziela pokarmu duchowego swoim dzieciom.
- 3) Fraza w wer. 2b od „niech ... niech” jest równoległa.
- 4) Wer. 4. zawiera wyznanie otoczone dwoma prośbami, jest więc układem prostym koncentrycznym.

(2b) Ojcze,

niech się uczci jako święte imię Twoje,
niech przyjdzie Królestwo Twoje.

(3) Chleba naszego powszedniego daj nam każdego dnia.

(4) Przebacz nam nasze grzechy,

bo i sami odpuszczamy każdemu, kto względem nas jest winowajcą.

I na **próbę** nas nie wystawiaj.

Jeśli połączymy przesłanki z kompozycji i obszaru znaczeniowego słowa *peirasmos* tworzy się przestrzeń na inne odczytanie tego trudnego zwrotu, które może łączyć się ze słowami: „Przebacz nam nasze grzechy”.

Ps 143,1-2

(1) Panie! Słuchaj modlitwy mojej, usłysz błaganie moje! Przez wierność swoją wysłuchaj mnie w sprawiedliwości swojej! (2) Nie pozywaj na sąd sługi swego, gdyż nikt z żyjących nie okaże się sprawiedliwym przed tobą!”

Ps 103,9-10

(9) Nie wiedzie sporu do końca i nie płonie gniewem na wieki. (10) Nie postępuje z nami według naszych grzechów ani według win naszych nam nie odpłaca.

Ps 130,3-4

(3) Jeżeli będziesz zważał na winy, Panie, Panie, któż się ostoi? (4) Lecz u ciebie jest odpuszczenie, aby się ciebie bano.

Iz 57,16

Bo nie na wieki wiodę spór i nie na zawsze się gniewam, w przeciwnym razie musiałyby przede mną ustać duch i istnienia, które Ja sam stworzyłem.

(2b) Ojcze,

niech się uczci jako święte imię Twoje,

niech przyjdzie Królestwo Twoje.

(3) Chleba naszego powszedniego daj nam każdego dnia.

(4) Przebacz nam nasze grzechy,

bo i sami odpuszczamy każdemu, kto względem nas jest winowajcą.

I nie wystawiaj nas na zbadanie.

Trudne zakończenie widzę jako znaczeniowo bliskie prośbie o odpuszczenie grzechów, czyli o pokrycie łaską tego, co złego dokonaliśmy, choć wyrażone przez zaprzeczenie działania. Zwrot „nie wystawiaj nas na zbadanie” ma przypominać uczniom, że są bardziej ułomni względem zła niż sądzą. Taka więc świadomość powinna skutkować powstrzymaniem wszelkiej arogancji i pychy.

(2b) Ojcze,
niech się uczci jako święte imię Twoje,
niech przyjdzie Królestwo Twoje.

(3) **Chleba naszego powszedniego** daj nam każdego dnia.

(4) Przebacz nam nasze grzechy,
bo i sami odpuszczamy każdemu, kto względem nas jest winowajcą.
I nie wystawiaj nas na zbadanie.

„POWSZEDNIEGO” – inne tłumaczenia: koniecznego, niezbędnego.
Epiouision (od epiousios) – pojawia się wyłącznie w treści tej modlitwy.
Dla części Ojców Kościoła słowo to było złożeniem
epi – „na” oraz formy od ousia – „istota czegoś”
stąd innym przekładem mogło być: „nadprzyrodzonego”

(2b) Ojcze,
niech się uczci jako święte imię Twoje,
niech przyjdzie Królestwo Twoje.

(3) **Chleba naszego powszedniego** daj nam każdego dnia

(4) Przebacz nam nasze grzechy,
bo i sami odpuszczamy każdemu, kto względem nas
I nie wystawiaj nas na zbadanie.

1967

ἑπιούσιος, -ον; -ου (ἐπί → 1909, εἶμι → 1505, lecz również możliwe εἶμι → 1505*; -ιος), znaczenie niepewne; możliwe: *konieczny do bycia, przeznaczony na dzisiaj, powszedni, potrzebny na nadchodzący dzień, niezbędny dla nadchodzącego (z dom. królestwa), potrzebny na dzień następny*: Mt 6,11; Łk 11,3. [2]

„POWSZEDNIEGO” – inne tłumaczenia: koniecznego, niezbędnego.

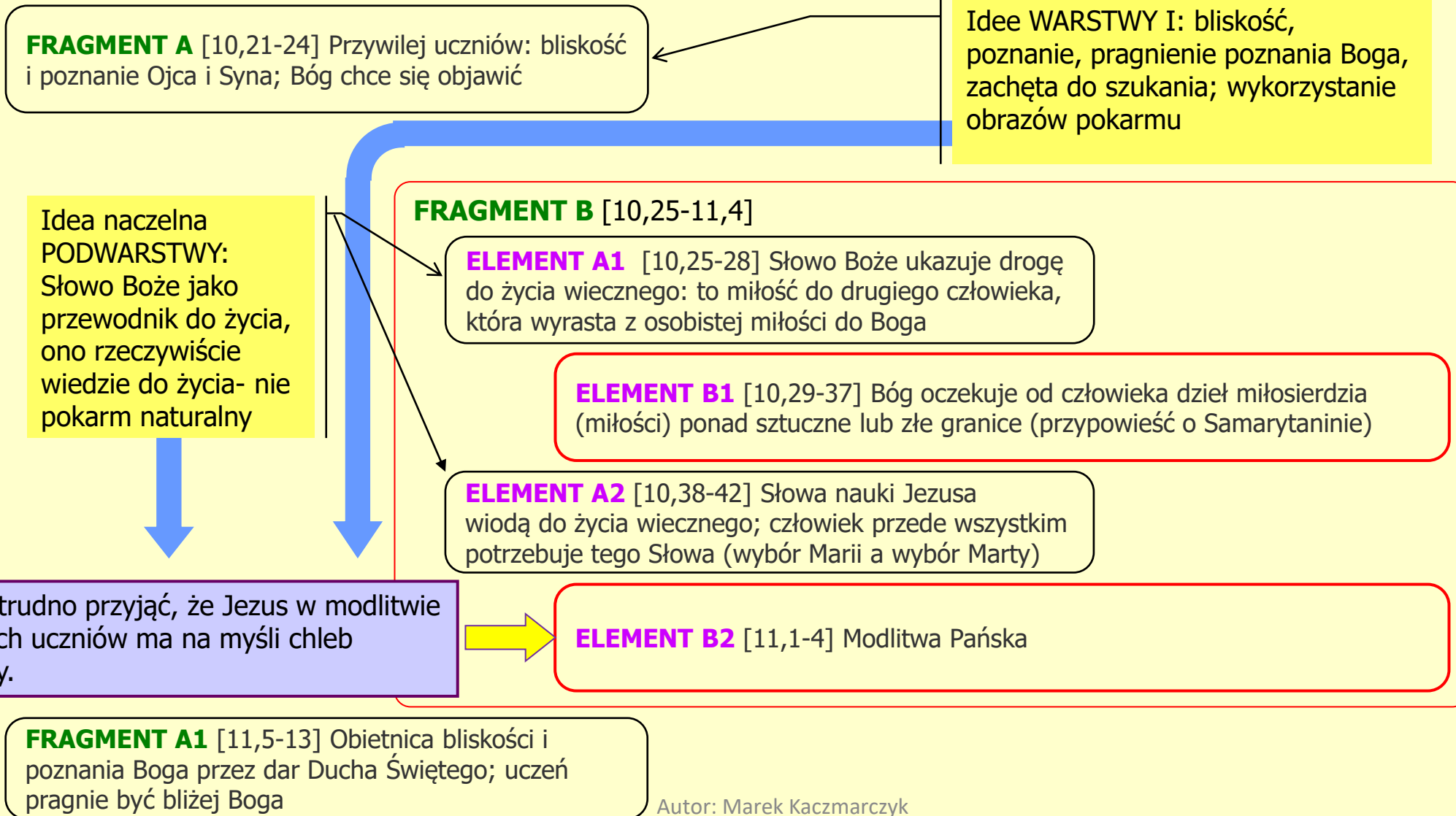
Epiouision (od epiousios) – pojawia się wyłącznie w treści tej modlitwy.

Dla części Ojców Kościoła słowo to było złożeniem

epi – „na” oraz formy od ousia – „istota czegoś”

stąd innym przekładem mogło być: „nadprzyrodzonego”

Modlitwa Pańska – chleb powszedni czyli co właściwie? Co podpowiada kontekst?

Praktyka: MIŁOŚĆ, MIŁOSIERNIE, PRZEBACZENIE

Prośba o pokarm każdego dnia

Kluczowy kanał: SŁOWO

wskazanie drogi (miłość) i **duchowy pokarm**

BLISKOŚĆ, POZNANIE, SPOTKANIE

Obraz potrzeby pokarmu - zaspokojenie potrzeby spotkania i poznania
(motyw potrzeby pokarmu dla innych, motyw pokarmu dla siebie)

Moja propozycja tekstu modlitwy w Łk 11,2b-4

BW	R. Popowski (NTPop.)	Moja propozycja (po analizie kontekstu i budowy SEKCJI F1 i SEKWENCJI A i A1)
<p>(2b) Ojcze nasz, któryś jest w niebie, święć się imię twoje,</p> <p>przyjdź Królestwo twoje, (3) Bądź wola twoja, jak w niebie tak i na ziemi, chleba naszego powszedniego daj nam na każdy dzień, (4) i odpuść nam grzechy nasze, albowiem i my odpuszczamy każdemu winowajcy swemu,</p> <p>i nie wódź nas na pokuszenie, ale nas zbaw ode złego.</p>	<p>(2b) Ojcze, --- xxx niech się uczi jako święte imię Twoje, niech przyjdzie Królestwo Twoje. --- xxx --- xxx (3) Chleba naszego powszedniego daj nam każdego dnia. (4) Przebacz nam nasze grzechy, bo i sami odpuszczamy każdemu, kto względem nas jest winowajcą. I na próbę nas nie wystawiaj. --- xxx</p>	<p>(2b) Ojcze, --- niech się uczi jako święte imię Twoje, niech przyjdzie Królestwo Twoje. --- --- (3) Chleba naszego niebiańskiego daj nam każdego dnia. (4) Przebacz nam nasze grzechy, bo i sami odpuszczamy każdemu dłużnikowi naszemu. I nie wystawiaj nas na zbadanie. ---</p>

A1 (1a) A gdy On w pewnym miejscu modlił się i zakończył modlitwę,

B1 a1 (1b) ktoś z jego uczniów rzekł do niego: Panie,

b1 (1c) naucz nas modlić się,

a2 (1d) jak i Jan

b2 (1e) nauczył uczniów swoich.

A2 (2) Wtedy rzekł do nich: Gdy się modlicie, mówcie:

B2 a1 (2b) Ojcze,

b1 a1 (2c) niech się uczci jako święte

b1 (2d) imię Twoje,

a2 (2e) niech przyjdzie

b2 (2f) Królestwo Twoje.

a2 (3) Chleba naszego niebiańskiego daj nam każdego dnia.

b2 a (4a) Przebacz nam nasze grzechy,

b (4b) bo i sami odpuszczamy każdemu dłużnikowi naszemu.

a1 (4c) I nie wystawiaj nas na zbadanie.

FRAGMENT A [10,21-24] Przywilej uczniów: bliskość i poznanie Ojca i Syna; Bóg chce się objawić

FRAGMENT B [10,25-11,4]

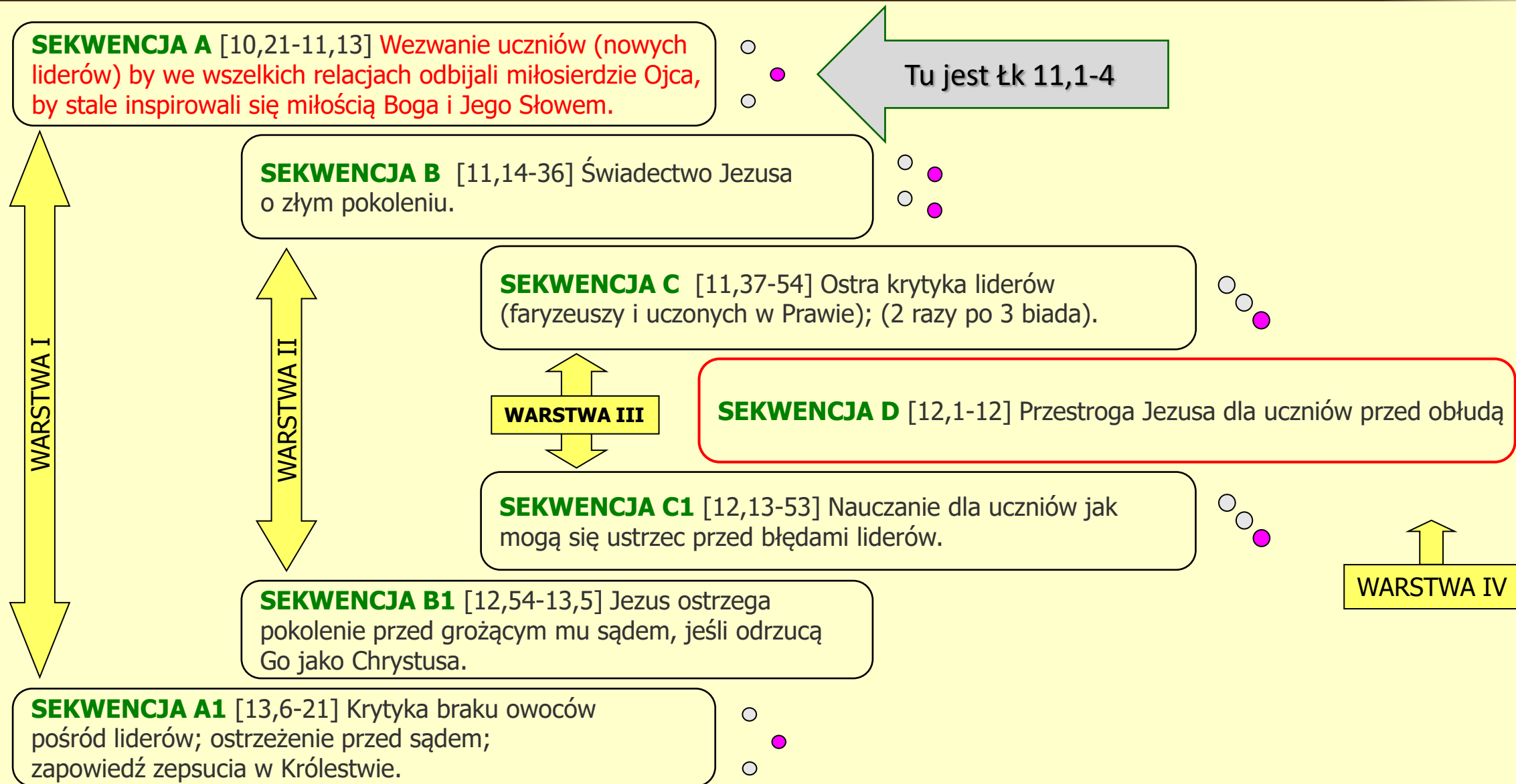
ELEMENT A1 [10,25-28] Słowo Boże ukazuje drogę do życia wiecznego: to miłość do drugiego człowieka, która wyrasta z osobistej miłości do Boga

ELEMENT B1 [10,29-37] Bóg oczekuje od człowieka dzieł miłosierdzia (miłości) ponad sztuczne lub złe granice (przypowieść o Samarytaninie)

ELEMENT A2 [10,38-42] Słowa nauki Jezusa wiodą do życia wiecznego; człowiek przede wszystkim potrzebuje Jego Słowa (wybór Marii a wybór Marty)

ELEMENT B2 [11,1-4] Modlitwa Pańska – narzędzie wyrzycia w świadomości uczniów prawdy o zasadniczo miłosiernym charakterze Ojca i zobowiązania ich do powielania takiej postawy w stosunku do innych

FRAGMENT A1 [11,5-13] Obietnica bliskości i poznania Boga przez dar Ducha Świętego; uczeń pragnie być bliżej Boga

Dziękuję za uwagę

To już koniec na dzisiaj.